جام جم

ویژه فرهنگ - هنر
رسانه - جامعه
۵
سه‌شنبه ۱۵ آذر ۱۴۰۱ ۶۳۷۴

بررسی رفتار مناسب برای حفظ سلامت روان سالمندان در گفت‌وگو با کارشناسان

به سالمندان عزت نفس بدهید

۱۲

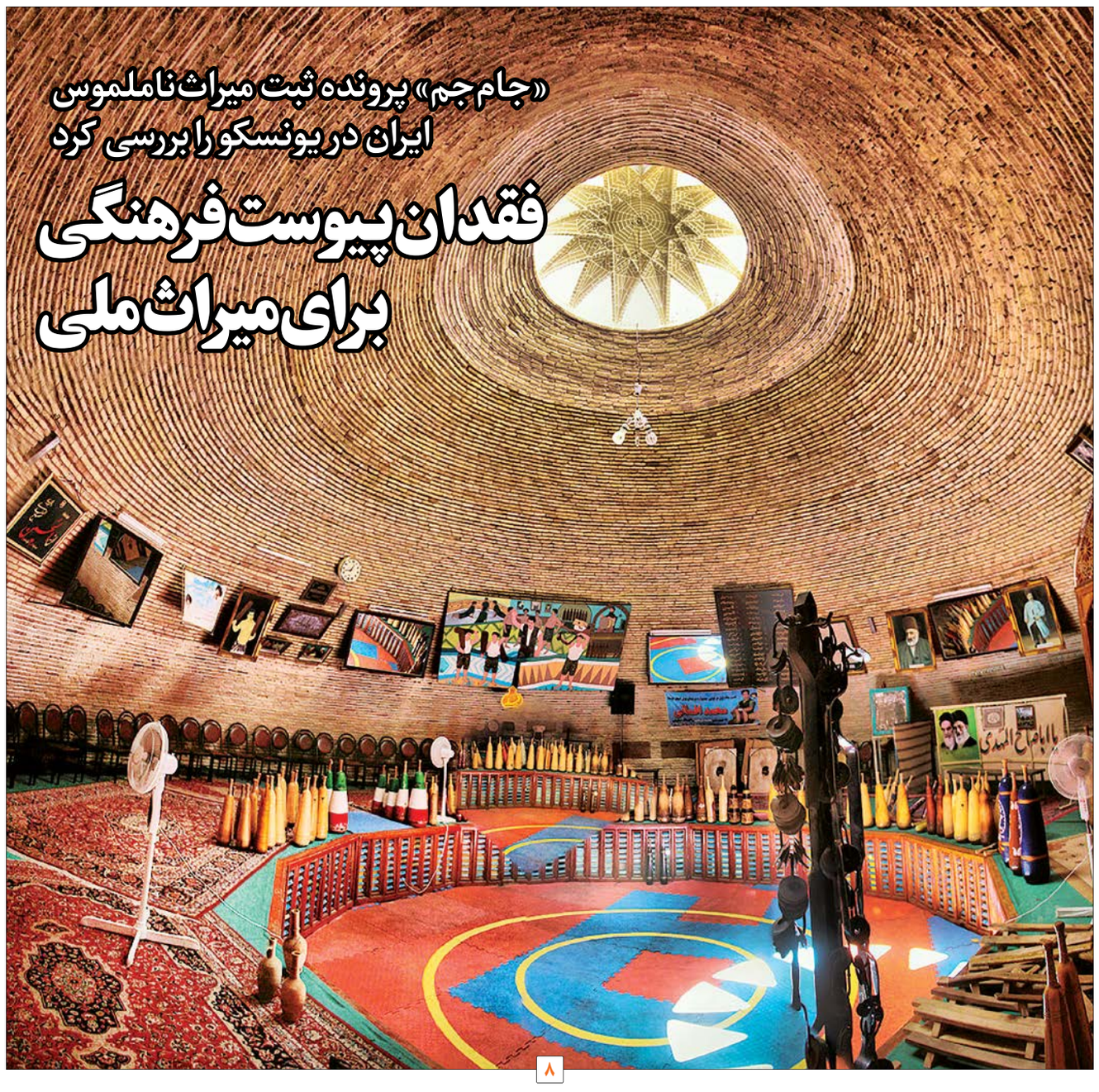

«جام جم» پرونده ثبت میراث ناملموس ایران در یونسکو را بررسی کرد

فقدان پیوست فرهنگی برای میراث ملی

۸

گفت‌وگو با فیراس خوری، فیلمساز فلسطینی

پرچمی که به زیر کشیده شد

۱۰

فیراس خوری، فیلمساز تبعیدی فلسطینی که با ساخته تازه‌اش «علم/ پرچم» توانسته نظر بسیاری از منتقدان و تماشاگران فلسطینی و بین‌المللی را به خود جلب کند می‌گوید که سینما و فیلمسازی برایش حکم سلاحی را دارد که با آن با اشغالگران رژیم صهیونیستی مبارزه می‌کند. پرچم، اولین ساخته بلند سینمایی این هنرمند ۴۰ ساله است که با وجود کارشکنی‌های حکومت مصر برای نمایش ندادن آن در جشنواره بین‌المللی فیلم مصر، توانست مورد توجه منتقدان و تماشاگران قرار گیرد و جایزه اصلی جشنواره را از آن خود کند.

فرهنگ

۱۰ تاثیر اثبات‌شده موسیقی برای سلامت

کوک موسیقی به وقت سلامت

۱۱

رسانه

گفت‌وگوی «جام جم» با مهوش افشاری، دوبلور و مدیر دوبلاژ

عشق به کودکان من را در حرفه صداپیشگی نگه داشت

۷

یادداشت

چند سؤال از نویسندگان، به بهانه اطلاعیه اخیر انجمن منتقدان

آیا رئیس هیات مدیره از شورای سیاستگذاری جشنواره‌ها هم استعفا داده؟

عباس عبدالعلی‌زاده
فرهنگ
عضو انجمن منتقدان و نویسندگان

هیأت مدیره انجمن منتقدان سینمای ایران به بهانه عدم توجه و همکاری سازمان سینمایی با این انجمن اطلاعیه‌ای را منتشر کرده است. در جمع‌بندی این بیانیه آمده است: «انجمن با اشاره به اتفاقات دوماه اخیر و شرایط حاکم برجامعه و رفتار با جامعه سینمایی اعلام کرد در هیچ رویداد سینمایی پیش‌رو شرکت نخواهد کرد.»

بدون مقدمه باید گفت نکاتی که در این بیانیه وجود دارد، سوالات جدی‌ای را در ذهن متبادر می‌کند؛ اولین سؤال این‌که آیا نیت خیری در انتشار آن بوده و هدف واقعی آن رفع مشکلات موجود است یا افزایش آن؟ فارغ از واکنش برخی اعضای هیات مدیره در فضای مجازی و حمایت از اغتشاشات آیا هدف، حل اختلاف میان انجمن (منافع اکثریت اعضا) و مدیران سینمایی است؟ یا نتیجه عدم موفقیت سهم‌خواهی عده‌ای معدود؟ آیا این اطلاعیه بیشتر تلاش استفاده از این تریبون برای دمیدن بر آتش آشوب‌های اخیر و دنباله‌ای بر بیانیه بی‌اعتبار خانه سینما نیست؟

انتظار می‌رود اعضای هیات مدیره انجمن با توجه به تجربیاتی که پیشتر در برگزاری جشنواره‌ها داشته در مطالب منتشره، ضمن اعلام نگرانی‌های خود، خطرات ناشی ازآنچه را اتفاق می‌افتد،گوشزد کرده و در نهایت راهکار برای برون رفت از بحران را هم پیشنهاد دهد؟

با نگاه به همین نکات ساده آیا هدف بیانیه اخیر حل مشکل است یا تبدیل این مشکل به گره کور و دامن زدن به دوقطبی کردن جامعه سینمایی؟ آیا هرکدام از اعضا که در امور جشنواره‌های سینمایی مشارکت کنند همسو با انجمن نیستند و اگر کسی شرکت نکند همسو با انجمن است؟ آیا این نوع نگاه که در انتهای همین اطلاعیه به آن تاکید می‌شود همسو با دمیدن در آتش تفرقه نیست؟

از پست‌های شخصی هم استعفا می‌دهید؟

آیا اعضای هیات مدیره از دیگر منافع خود در این حوزه عبور می‌کنند یا این نسخه‌ای است تبلیغی برای دیگران؟ به عنوان مثال، رئیس هیات مدیره انجمن که عضو شورای سیاستگذاری جشنواره‌های سازمان سینمایی است از این مسئولیت استعفا داده یا این جایگاه اعتباری و درآمدی را برای خود محفوظ می‌داند؟ و نسخه ترک فعل حرفه‌ای را برای دیگران می‌پیچد؟ آیا دیگر اعضای هیات مدیره نیز چنین منافعی دارند؟

آیا انجمن از بیانیه‌های قبلی خود مبنی بر این‌که «عرصه فرهنگ و هنر، زمینه گفت‌وگو، تعامل، مدارا و گشودگی است نه صحنه خشم و خودنمایی سلیقه‌های نازل و اثبات نشده» نیزعدول کرده و تلاش دارد سلیقه معدود برخی اعضا را به همه جامعه تعمیم دهد؟ آیا تلاش می‌کند با اتهام‌زنی و کلی‌گویی در نهایت به نتیجه برسد که کاری نمی‌توان کرد؟

تجربیات سال‌های اخیر نشان داده است

مگر سال‌های گذشته و تجربه اعضای با سابقه (اعضایی که سابقه فعالیت صنفی دارند، نه صرفا اعضایی که سابقه حضور دارند) چه چیزی را نشان داده؟ مدیران گذشته خیلی اقبال نشان می‌دادند و دائم فرش قرمز برای‌مان پهن بود؟ مثلا در همین بحران تازه فروکش کرده کرونا آیا مدیران دولتی حوزه سینما برای نشان دادن نقش انجمن منتقدان در جامعه سینمایی اقبال و باور خاصی به انجمن داشتند؟ یا این‌که این انجمن بود که مانند تمام سال‌های فعالیت (البته دوران گذشته‌ای که بشود به‌خوبی از آن یاد کرد) تلاش کرده سهم خود را بگیرد؟

«یکسان سازی» دستگاه‌ها

برچه اساسی به این نتیجه رسیدید که مدیران دولتی در راستای «روش شگفت انگیز وشکست خورده یکسان سازی» تلاش می‌کنند. آیا دیگرانی در گذشته این هدف را دنبال نکرده‌اند و شما عملکرد ناپسند آنها را به اینها نسبت نمی‌دهید و مثل همیشه تلاش نمی‌کنید جای این دور را عوض کنید؟

به رویدادهای تلخ و ناگوار ماه‌های اخیر اگر نگاه کنیم

نوشته‌اید اگر نگاه کنیم؟! یعنی این بیانیه صرفا برای واکنش سیاسی به اتفاقات اجتماعی نیست آیا این بهانه‌ای شده که یکی به نعل بزنید، یکی به میخ؟ اگر بخواهید نگاه کنید چه موضعی می‌گیرید؟ مانند رسانه‌های معاند آشوبگر و تجزیه‌طلبان (که هدف آنها با معترضان کاملا مشهود و جداست) کف خیابان می‌بینید یا اکثریت مردم را حاضران در مراسم ۱۳ آبان و تشییع شهدای مدافع امنیت می‌دانید؟ حالا که لازم دانستید بیانیه صادر کنید، آیا آوردن این جملات برای جذب منتقدانی است که با اعتراضات و البته اغتشاشات همراه بوده؟

صدمات جبران ناپذیر

نوشته شده «عدم همگرایی» چه صدمات جبران ناپذیری به‌وجود آورده است. آیا لازم نبود به این صدمات جبران ناپذیر اشاره‌ای می‌شد تا اگر مدیر دلسوزی چشمش به این بیانیه افتاد، بداند از کجا برای رفع این نقصان شروع کند؟ قرار دادن ترکیباتی مانند عدم همگرایی و یکسان سازی و تاکید بر این کلمات به‌صورت برجسته در بیانیه چه اهدافی غیر از نداشتن مشارکت در جشنواره‌ها را دنبال می‌کند؟ آیا اینها کلید واژه‌های جدید برای تلاش در ایجاد تفرقه‌های جدید در جامعه سینمایی خواهد بود؟ آیا صدور این بیانیه واقعا برای رفع مشکلات موجود میان انجمن منتقدان و مدیران سینمایی است؟ آیا اگر اعضای هیأت مدیره نتوانسته گفت‌وگوی مؤثری میان خود و مدیران سینمایی برقرار کند که اغلب آنها دست برقضا از اعضای قدیمی انجمن هم هستند، مشکل کلا به مدیران مربوط می‌شود یا از ناتوانی هیأت مدیره در انجام امور محوله است؟

به هرحال آنچه مسلم است، جایگاه امروز انجمن و هیأت مدیره چنان آسان به دست نیامده که با خوردن به یک در بسته از حرکت باز بایستیم و میدان را خالی کنیم. مگر آن که سیاست بازی همچون تمام ماه‌های گذشته ما را از امور صنفی و معیشتی اعضا غافل کرده باشد.

گزارش

در نشست رسانه‌ای پنجمین جایزه پژوهش سال سینمای ایران عنوان شد

«پژوهش» پشتوانه حیات و بقای سینما

همین چند روز پیش بود که قادر آشنا، معاون توسعه فناوری و مطالعات سینمایی و عضو شورای سیاستگذاری پنجمین دوره جایزه پژوهش سال سینما در گفت‌وگو با جام جم، پژوهش را نقشه‌راه سینمای ایران دانست. نقشه‌راهی که به نظر می‌رسد برگزاری رویداد و اهدای جایزه‌ای با عنوان جایزه پژوهش سال سینمای ایران، مسیر منسجم‌تر و هدفمندتری پیدا کرده و سینماگران و مخاطبان جدی سینما را امیدوارتر می‌کند. نشست خبری پنجمین جایزه پژوهش سال سینمای ایران که روز گذشته با حضور دکتر قادر آشنا معاون توسعه فناوری و مطالعات سینمایی سازمان سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، دکتر امیررضا مافی دبیر پنجمین جایزه پژوهش سال سینمای ایران و دکتر مینو خانی از اعضای شورای علمی و هیات داوری این دوره از جایزه و جمعی از اصحاب رسانه در سالن جلسات وزارت ارشاد برگزار شد هم این نوید را افزایش داد و علاقه‌مندان به حوزه پژوهش را به ادامه این حلقه مفقوده و کمتر بهاداده‌شده سینمای ایران امیدوار کرد.

در ابتدای این نشست معاون توسعه فناوری و مطالعات سینمایی با تبریک روز دانشجو گفت: سازمان سینمایی به‌عنوان متولی سینمای کشور وظیفه خود می‌داند از پژوهشگران در این عرصه و آثار برتر تجلیل کند و آنها را ببیند، درحقیقت از آنها بهره ببرد و ارج بنهد. ما امسال در سازمان سینمایی برای بهره بردن از امر پژوهش و توجه به این موضوع ابتدا فراخوانی دادیم و از همه استادان صاحب‌نام و پژوهشکده‌هایی که در این عرصه فعالیت دارند درخواست و مکاتبه کردیم تا اولویت‌های پژوهشی‌های خود را به ما بگویند.

حرکت به سمت پژوهش‌های کاربردی

آشنا افزود: پس از این درخواست، بیش از ۲۰۰ اولویت خبرگان این عرصه به ما اعلام آمادگی کردند. با جمع‌بندی، ۳۶ طرح و سرفصل نهایی بررسی شد که تاکنون به هشت طرح مصوب رسیدیم. عموم این طرح‌ها به فروش فیلم‌های سینمایی ایران در خارج از کشور، اکران فیلم‌های خارجی در داخل کشور، نسبت سینمای ایران به حوزه اقتصاد، توجه فیلم‌های ایرانی به هویت ملی و دینی و مانند اینها بازمی‌گردد. تاکنون ۱۰ جلسه شورای پژوهشی در سازمان سینمایی تشکیل دادیم و به جمع‌بندی‌های خوبی رسیدیم.

معاون توسعه فناوری و مطالعات سینمایی سازمان سینمایی کشور همچنین بیان کرد: تلاش داریم تمام پژوهش‌هایی را که در این چند سال اخیر در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام گرفته در سایت معاونت توسعه فناوری و مطالعات سینمایی بارگذاری کنیم تا همه هنرمندان و اهل علم بتوانند از آن بهره ببرند و برای پژوهش‌ها و پایان‌نامه‌ها از آن استفاده کنند. ما به دنبال پژوهش‌های کاربردی هستیم تا همه سینمای ایران و سینماگران بتوانند از آن بهره ببرند.

توجه به بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی

دبیر پنجمین جایزه پژوهش سال سینمای ایران هم با بیان این‌که این جایزه قرار است به پژوهش‌های جاری در سینمای ایران بپردازد، مطرح کرد: این جایزه رویکردهای کلان و اهداف مصوبی در اساسنامه خود دارد که امسال به آنها رویکرد مورد تأکید سازمان سنیمایی نیز اضافه شد، یعنی توجه به بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی و منشور دولت مردمی. از این رو سعی کردیم به انعکاس این خواسته در محورهای پیشنهادی به پژوهشگران در فراخوان توجه داشته باشیم.

امیررضا مافی با اشاره به جزئیات برگزاری این جایزه در هفت بخش افزود: مجموعا ۹۲ اثر به دبیرخانه پنجمین جایزه پژوهش سال از طریق وبگاه اختصاصی جایزه رسید که شامل ۳۶ مقاله علمی، ۲۷ پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، ۱۰ طرح پژوهشی، هشت طرح‌نامه پژوهشی، پنج رساله دکتری، سه پژوهش بصری و سه جستار علمی بود که به لحاظ تعداد، مقاله علمی در صدر است اما به لحاظ حجم پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد رتبه برتر را دارد.

دبیر پنجمین جایزه پژوهش سال سینمای ایران همچنین با اعلام خبر اهدای جایزه ویژه دکتر امیرحسن ندایی در این دوره تصریح کرد: مرحوم دکتر ندایی در ادوار گذشته این جایزه حضور پررنگی داشت و عمده اهالی این حوزه ایشان را می‌شناسند که جزو چهره‌های برجسته پژوهشی در دانشگاه تربیت‌مدرس و یک معلم تراز اول بودند. امسال یک جایزه ویژه دبیر داریم که به اسم ایشان و برای بزرگداشت و پاسداشت خدمات و زحمات دکتر ندایی به یکی از شرکت‌کنندگان تعلق می‌گیرد. دکتر ندایی معتقد بود سینما محصول آثار هنری متعددی است یعنی موسیقی، عکاسی و مانند اینها روی آن تاثیر دارد و پدیدار شدن همه هنرها در کنار هم می‌تواند به سینما منجر شود و جایزه به اثری که از وجوه مختلف به سینما پرداخته است، تعلق می‌گیرد.

دبیر جایزه پژوهش سال سینما با بیان این‌که پایان آذرماه، اختتامیه جایزه پژوهش سال بعد از اختتامیه جشنواره سینما حقیقت برگزار و برگزیدگان معرفی می‌شوند، اظهار کرد: اختتامیه پنجمین جایزه پژوهش سینما روز سه‌شنبه ۲۹ آذر همزمان با هفته پژوهش در موزه سینما برگزار می‌شود.

مافی با بیان این‌که در ادوار مختلف همواره پژوهش به‌ویژه در ساحت هنر به‌عنوان یک امر فرعی مورد نظر قرار گرفته است، بیان کرد: به نظر می‌رسد متولیان و هنرمندان نسبت به اهمیت پژوهش واقف نیستند و آن را در خلق آثار هنری دست و پاگیر می‌دانند. مفهومی که ما از پژوهش می‌دانیم، گره‌خورده با ساحت دانشگاه است اما آن تصویری که من از پژوهش دارم و به‌همین علت تعمدا امسال بخش جستار علمی را به جایزه اضافه کردم، صرفا مقالات علمی و پژوهشی یا پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد یا رساله دکتری نیست. ما برای گره خوردن سینما با پژوهش نیازمند گونه‌های جدیدی از تألیف هستیم که جستاریکی از آنهاست.

او ادامه داد: ما در سال‌های اخیر به واسطه این‌که در دانشگاه مدام به انتشار مقاله وزن دادیم و داوری‌مان برای ارتقای علمی در میان پژوهشگران چاپ مقاله در ژورنال بود، میان کسانی که می‌توانستند بهره‌وری کنند، فاصله انداختیم. این مسأله کار امروز و فردا نیست بلکه زمانبر است. هم سینمای ایران باید به این نیاز واقف شود که پژوهش پشتوانه حیات و بقای آن است و هم پژوهشگران باید به سمتی بروند که به نحو کارکردی و راهبردی به سینمای ایران کمک کند.

کمک به ارتقای سینمای ایران

دکتر مینو خانی از اعضای هیأت داوری جایزه پژوهش سال سینمای ایران هم در نشست این رویداد درباره نقش دبیر در گزینش آثار عنوان کرد: آقای دکتر مافی در نظرات ما هیچ‌گونه اعمال نظری نداشت. مقصود ما این بود اثری انتخاب شود که به ارتقای سینمای ایران کمک کند. این نکته هم در فرآیند داوری شایان ذکر است که به پژوهش‌های کاربردی بیشتر اقبال نشان داده شده است.